

Απειροστικός Λογισμός II, εαρινό εξάμηνο 2016-17.

Δεύτερο φυλλάδιο ασκήσεων.

1. Γράψτε παραμετρική και καρτεσιανή εξίσωση της ευθείας στον $\mathbb{R}^2$ η οποία περιέχει το σημείο $(-1, 3)$ και είναι παράλληλη με το διάνυσμα $4\mathbf{i} - 3\mathbf{j}$.
2. Γράψτε παραμετρική και καρτεσιανή εξίσωση του επιπέδου στον $\mathbb{R}^3$ το οποίο περιέχει το σημείο $(-1, 1, 2)$ και είναι παράλληλο στο επίπεδο το οποίο παράγεται από τα διανύσματα $2\mathbf{i} - 3\mathbf{j} + 5\mathbf{k}$ και $3\mathbf{i} + 7\mathbf{j} - \mathbf{k}$.
3. Για να βρούμε δύο γραμμικώς ανεξάρτητα διανύσματα $\mathbf{u}_1 = (x_1, y_1, z_1)$, $\mathbf{u}_2 = (x_2, y_2, z_2)$ στον $\mathbb{R}^3$ τα οποία να είναι κάθετα σε δοσμένο μη-μηδενικό διάνυσμα $\mathbf{v} = (a, b, c)$ γράφουμε την εξίσωση

$$\mathbf{v} \cdot \mathbf{u} = 0 \iff ax + by + cz = 0.$$

Ένα τουλάχιστον από τα a, b, c είναι μη-μηδενικό. Έστω $a \neq 0$. Επιλέγουμε $y_1 = 1, z_1 = 0$ και βρίσκουμε $x_1 = -\frac{b}{a}$. Επιλέγουμε $y_2 = 0, z_2 = 1$ και βρίσκουμε $x_2 = -\frac{c}{a}$. Τα διανύσματα $\mathbf{u}_1 = (-\frac{b}{a}, 1, 0)$, $\mathbf{u}_2 = (-\frac{c}{a}, 0, 1)$ είναι γραμμικώς ανεξάρτητα και κάθετα στο $\mathbf{v}$. Αν θέλουμε, πολλαπλασιάζουμε με το a και έχουμε τα απλούστερα διανύσματα $\mathbf{u}_1 = (-b, a, 0)$, $\mathbf{u}_2 = (-c, 0, a)$ με τις ίδιες ιδιότητες. Ομοίως, αν $b \neq 0$ ή $c \neq 0$.

Εφαρμόζοντας την προηγούμενη τεχνική, βρείτε:

(i) παραμετρική εξίσωση του επιπέδου το οποίο περιέχει το σημείο $(4, 2, -1)$ και είναι κάθετο στο διάνυσμα $2\mathbf{i} + 3\mathbf{j} - 5\mathbf{k}$.

(ii) δύο καρτεσιανές εξισώσεις της ευθείας η οποία περιέχει το σημείο $(-2, 1, 1)$ και είναι παράλληλη με το διάνυσμα $\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + 5\mathbf{k}$.

4. Στον $\mathbb{R}^2$ βρείτε την απόσταση:
  - (i) του σημείου $(3, 4)$ από την ευθεία με καρτεσιανή εξίσωση $4x + 2y = 7$.
  - (ii) του σημείου $(-3, 1)$ από την ευθεία με παραμετρική εξίσωση $(x, y) = (7, -5) + t(2, 3)$, $t \in \mathbb{R}$.
  - (iii) του σημείου $(-3, 1)$ από την ευθεία η οποία περιέχει το σημείο $(3, -2)$ και είναι παράλληλη στο διάνυσμα $7\mathbf{i} - 2\mathbf{j}$.
5. Στον $\mathbb{R}^3$ βρείτε την απόσταση:
  - (i) του σημείου $(3, 4, 2)$ από το επίπεδο με καρτεσιανή εξίσωση $x + 2y - z = 5$.
  - (ii) του σημείου $(-3, 1, -1)$ από το επίπεδο με παραμετρική εξίσωση $(x, y, z) = (2, 1, 1) + t(1, 1, 2) + s(-1, 2, 0)$, $t, s \in \mathbb{R}$.
  - (iii) του σημείου $(-3, 1, 0)$ από το επίπεδο το οποίο περιέχει το σημείο $(3, -1, 1)$ και είναι παράλληλο στο επίπεδο το οποίο παράγεται από τα διανύσματα $\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + \mathbf{k}$ και $2\mathbf{i} - \mathbf{k}$.
  - (iv) του σημείου $(3, -4, 1)$ από την ευθεία με καρτεσιανές εξισώσεις $4x + 2y + z = 7$, $-x + y = 2$.
  - (v) του σημείου $(-3, 1, 0)$ από την ευθεία με παραμετρική εξίσωση $(x, y, z) = (7, 5, 0) + t(1, -1, 1)$, $t \in \mathbb{R}$.
6. Στον $\mathbb{R}^2$ βρείτε την προβολή του διανύσματος $\mathbf{i} + \mathbf{j}$ στην ευθεία η οποία παράγεται από το διάνυσμα $3\mathbf{i} - 2\mathbf{j}$.
7. Στον $\mathbb{R}^3$ βρείτε την προβολή:
  - (i) του διανύσματος $\mathbf{i} + \mathbf{j} + 2\mathbf{k}$ στην ευθεία η οποία παράγεται από το διάνυσμα $3\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + \mathbf{k}$.
  - (ii) του διανύσματος $\mathbf{i} + \mathbf{j} - \mathbf{k}$ στην ευθεία με καρτεσιανές εξισώσεις $2x + y - z = 0$, $x - y + 3z = 0$.

(iii) του διανύσματος $\mathbf{i} + \mathbf{j} + 2\mathbf{k}$ στο επίπεδο το οποίο παράγεται από τα διανύσματα $\mathbf{i} - \mathbf{j} + \mathbf{k}$ και $2\mathbf{j} - 3\mathbf{k}$.

(iv) του διανύσματος $2\mathbf{i} + \mathbf{j}$ στο επίπεδο με καρτεσιανή εξίσωση $x + y - 3z = 0$.

8. Στον $\mathbb{R}^3$ βρείτε:

(i) καρτεσιανή εξίσωση του επιπέδου το οποίο περιέχει τα σημεία $(1, -1, 2)$, $(0, 1, 3)$ και $(-1, 7, 2)$.

(ii) καρτεσιανή εξίσωση του επιπέδου το οποίο περιέχει τα σημεία $(-1, 0, 2)$, $(1, 2, 0)$ και είναι παράλληλο στην ευθεία η οποία παράγεται από το διάνυσμα $\mathbf{i} + \mathbf{j} + \mathbf{k}$.

(iii) παραμετρική εξίσωση της ευθείας η οποία περιέχει το σημείο $(1, 1, 1)$ και είναι κάθετη στο επίπεδο με καρτεσιανή εξίσωση $x - y + 2z = 4$.

(iv) καρτεσιανή εξίσωση του επιπέδου το οποίο περιέχει το σημείο $(1, -1, 2)$ και είναι κάθετο στην ευθεία με παραμετρική εξίσωση $(x, y, z) = (-1, 2, 0) + t(1, 3, -1)$, $t \in \mathbb{R}$.

(v) παραμετρική εξίσωση της ευθείας η οποία είναι κάθετη στην ευθεία η οποία παράγεται από το διάνυσμα $\mathbf{i} + \mathbf{k}$, η οποία είναι παράλληλη στο επίπεδο με καρτεσιανή εξίσωση $x + y - 3z = 7$ και η οποία περιέχει το σημείο $(-2, 5, 1)$.

9. Στον $\mathbb{R}^3$ έχουμε:

(i) σε καρτεσιανές συντεταγμένες τα σημεία $(2, 1, -2)$, $(0, 3, 4)$, $(\sqrt{2}, 1, 1)$, $(-2\sqrt{3}, -2, 3)$, $(0, 5, 3)$, $(-\sqrt{2}, 1, 0)$, $(-2, 0, 2)$. Μετατρέψτε σε κυλινδρικές και σε σφαιρικές συντεταγμένες.

(ii) σε κυλινδρικές συντεταγμένες τα $(1, \frac{\pi}{4}, 1)$, $(2, \frac{\pi}{2}, -4)$, $(0, \frac{\pi}{4}, 10)$, $(3, \frac{\pi}{6}, 4)$, $(1, \frac{\pi}{6}, 0)$, $(2, \frac{3\pi}{4}, -2)$, $(-2, 0, 2)$. Μετατρέψτε σε καρτεσιανές και σε σφαιρικές συντεταγμένες.

(iii) σε σφαιρικές συντεταγμένες τα $(1, \frac{\pi}{4}, 0)$, $(2, \frac{3\pi}{2}, \pi)$, $(0, \pi, 0)$, $(3, \frac{7\pi}{6}, \frac{\pi}{4})$, $(1, \frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{2})$, $(2, \pi, \frac{3\pi}{4})$. Μετατρέψτε σε καρτεσιανές και σε κυλινδρικές συντεταγμένες.

10. Στον $\mathbb{R}^2$ περιγράψτε γεωμετρικά τις καμπύλες με πολικές εξισώσεις:

(i) $r = r_0$ με δοσμένο r_0 .

(ii) $\theta = \theta_0$ με δοσμένο θ_0 .

Περιγράψτε τις ίδιες καμπύλες με καρτεσιανές εξισώσεις.

11. Στον $\mathbb{R}^2$ περιγράψτε γεωμετρικά τα χωρία που καθορίζονται από τις πολικές ανισώσεις:

(i) $r_1 \leq r \leq r_2$ με δοσμένα r_1, r_2 .

(ii) $\theta_1 \leq \theta \leq \theta_2$ με δοσμένα θ_1, θ_2 .

(iii) $r_1 \leq r \leq r_2, \theta_1 \leq \theta \leq \theta_2$ με δοσμένα $r_1, r_2, \theta_1, \theta_2$.

Προσπαθήστε να περιγράψετε τα ίδια χωρία με καρτεσιανές ανισώσεις.

12. Στον $\mathbb{R}^3$ περιγράψτε γεωμετρικά τις καμπύλες με κυλινδρικές εξισώσεις:

(i) $r = r_0, \theta = \theta_0$ με δοσμένα r_0, θ_0 .

(ii) $r = r_0, z = z_0$ με δοσμένα r_0, z_0 .

(iii) $\theta = \theta_0, z = z_0$ με δοσμένα θ_0, z_0 .

Περιγράψτε τις ίδιες καμπύλες με καρτεσιανές εξισώσεις.

13. Στον $\mathbb{R}^3$ περιγράψτε γεωμετρικά τις επιφάνειες που καθορίζονται από τις κυλινδρικές εξισώσεις/ανισώσεις:

(i) $r = r_0, \theta_1 \leq \theta \leq \theta_2, z_1 \leq z \leq z_2$ με δοσμένα $r_0, \theta_1, \theta_2, z_1, z_2$.

(ii) $r_1 \leq r \leq r_2, \theta = \theta_0, z_1 \leq z \leq z_2$ με δοσμένα $r_1, r_2, \theta_0, z_1, z_2$.

(iii) $r_1 \leq r \leq r_2, \theta_1 \leq \theta \leq \theta_2, z = z_0$ με δοσμένα $r_1, r_2, \theta_1, \theta_2, z_0$.

Προσπαθήστε να περιγράψετε τις ίδιες επιφάνειες με καρτεσιανές εξισώσεις/ανισώσεις.

14. Στον $\mathbb{R}^3$ περιγράψτε γεωμετρικά το χωρίο που καθορίζεται από τις κυλινδρικές ανισώσεις $r_1 \leq r \leq r_2, \theta_1 \leq \theta \leq \theta_2, z_1 \leq z \leq z_2$ με δοσμένα $r_1, r_2, \theta_1, \theta_2, z_1, z_2$. Προσπαθήστε να περιγράψετε το ίδιο χωρίο με καρτεσιανές ανισώσεις.
15. Στον $\mathbb{R}^3$ περιγράψτε γεωμετρικά τις καμπύλες με σφαιρικές εξισώσεις:
 (i) $\rho = \rho_0, \theta = \theta_0$ με δοσμένα ρ_0, θ_0 .
 (ii) $\rho = \rho_0, \phi = \phi_0$ με δοσμένα ρ_0, ϕ_0 .
 (iii) $\theta = \theta_0, \phi = \phi_0$ με δοσμένα θ_0, ϕ_0 .
 Περιγράψτε τις ίδιες καμπύλες με καρτεσιανές εξισώσεις.
16. Στον $\mathbb{R}^3$ περιγράψτε γεωμετρικά τις επιφάνειες που καθορίζονται από τις σφαιρικές εξισώσεις/ανισώσεις:
 (i) $\rho = \rho_0, \theta_1 \leq \theta \leq \theta_2, \phi_1 \leq \phi \leq \phi_2$ με δοσμένα $\rho_0, \theta_1, \theta_2, \phi_1, \phi_2$.
 (ii) $\rho_1 \leq \rho \leq \rho_2, \theta = \theta_0, \phi_1 \leq \phi \leq \phi_2$ με δοσμένα $\rho_1, \rho_2, \theta_0, \phi_1, \phi_2$.
 (iii) $\rho_1 \leq \rho \leq \rho_2, \theta_1 \leq \theta \leq \theta_2, \phi = \phi_0$ με δοσμένα $\rho_1, \rho_2, \theta_1, \theta_2, \phi_0$.
 Προσπαθήστε να περιγράψετε τις ίδιες επιφάνειες με καρτεσιανές εξισώσεις/ανισώσεις.
17. Στον $\mathbb{R}^3$ περιγράψτε γεωμετρικά το χωρίο που καθορίζεται από τις σφαιρικές ανισώσεις $\rho_1 \leq \rho \leq \rho_2, \theta_1 \leq \theta \leq \theta_2, \phi_1 \leq \phi \leq \phi_2$ με δοσμένα $\rho_1, \rho_2, \theta_1, \theta_2, \phi_1, \phi_2$. Προσπαθήστε να περιγράψετε το ίδιο χωρίο με καρτεσιανές ανισώσεις.
18. Περιγράψτε γεωμετρικά τις παρακάτω απεικονίσεις σε πολικές συντεταγμένες στον $\mathbb{R}^2$:
 (i) $(r, \theta) \mapsto (r, \theta + \pi)$.
 (ii) $(r, \theta) \mapsto (2r, \theta)$.
 (iii) $(r, \theta) \mapsto (r, 2\pi - \theta)$.
19. Περιγράψτε γεωμετρικά τις παρακάτω απεικονίσεις σε κυλινδρικές συντεταγμένες στον $\mathbb{R}^3$:
 (i) $(r, \theta, z) \mapsto (r, \theta, -z)$.
 (ii) $(r, \theta, z) \mapsto (r, \theta + \pi, -z)$.
 (iii) $(r, \theta, z) \mapsto (r, 2\pi - \theta, z)$.
20. Περιγράψτε γεωμετρικά τις παρακάτω απεικονίσεις σε σφαιρικές συντεταγμένες στον $\mathbb{R}^3$:
 (i) $(r, \theta, \phi) \mapsto (r, \theta + \pi, \phi)$.
 (ii) $(r, \theta, \phi) \mapsto (r, \theta, \pi - \phi)$.
 (iii) $(r, \theta, \phi) \mapsto (r, \theta + \pi, \phi)$.
 (iv) $(r, \theta, \phi) \mapsto (r, 2\pi - \theta, \pi - \phi)$.